

OBSAH MODULU EKOLOGICKÝ MANAGEMENT

Úvodem modulu „Ekologický management“	9
Cíl MODULU „Ekologický management“	11
1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ZÁKLADNÍ POJMY, CHARAKTERISTIKA	13
1.1 Klasifikace pojmů a problémů ochrany životního prostředí	14
1.1.1 Základní pojmy ochrany životního prostředí	14
1.2 Biosféra - prostor, kde žijeme	17
2 POLITIKA OCHRANY A TVORBY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	22
2.1 Úloha státní politiky životního prostředí - mezinárodní aspekty	23
2.2 Výchozí podmínky pro tvorbu státní politiky životního prostředí	25
2.3 Prioritní problémy životního prostředí	27
2.3.1 Problémy v kvalitě životního prostředí	27
2.3.2 Problémy v environmentální infrastruktuře	28
2.3.3 Naléhavé strukturální problémy ochrany životního prostředí	28
2.3.4 Globální problémy - mezinárodní závazky, společná zodpovědnost ČR	29
2.4 Zásady státní politiky životního prostředí (SPŽP)	29
2.4.1 Udržitelný rozvoj	29
2.4.2 Další standardní východiska a principy	30
2.4.3 Mezisektorová spolupráce a provázanost sektorových politik	31
2.5 Cíle a opatření státní politiky životního prostředí	31
2.6 Nástroje realizace státní politiky životního prostředí	34
2.7 Náklady a efektivnost navrhovaných cílů	35
2.8 Regionální politika ochrany a tvorby životního prostředí	36
2.8.1 Poslání regionů v aktivitách životního prostředí EU	36
2.8.2 Poslání regionů v aktivitách životního prostředí ČR	37
2.9 Politika ochrany a tvorby životního prostředí podniku	38
3 MANAGEMENT - SYSTÉM ŘÍZENÍ OCHRANY A TVORBY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ - ZPŮSOBY ZAVÁDĚNÍ	42
3.1 Pojmy EMS	43
3.2 Management - systém řízení ochrany a tvorby životního prostředí	46
3.3 Způsoby - standardy pro zavádění EMS	48
3.4 Standardy pro zavádění EMS	50
3.4.1 Britský standard - BS 7750	50
3.4.2 Ekologické zhodnocení podniku - britský systémový přístup s aplikací pro podniky České republiky	52
3.5 Národní program zavádění systému řízení a auditů z hlediska ochrany životního prostředí - EMAS - Eco Management and Audit Scheme	53
3.6 ISO 14000 Systémy environmentálního managementu - soubor standardů	55
3.7 Vztah BS 7750 - EMAS - ISO 14000	57
4 PROGRAMY EMAS I. A EMAS II.	62
4.1 Uplatnění programu EMAS v Evropské unii	63

4.2	Uplatnění Programu EMAS v České republice	70
4.2.1	Institucionální zabezpečení	71
4.2.2	Legislativní zabezpečení	73
4.2.3	Podpora Programu EMAS v ČR	74
4.2.4	Realizované projekty.....	76
4.2.5	Současný stav.....	78
4.2.6	Certifikace a akreditace.....	79
4.3	Přechod na EMAS II.....	79
4.3.1	Přechod z EMAS na EMAS II v ČR.....	83
5	OBSAH ČSN ENVIRONMENTÁLNÍ ISO 14001 A 14004 - SYSTÉMY ENVIRONMENTÁLNÍHO MANAGEMENTU - SPECIFIKACE S NÁVODEM K POUŽITÍ .	87
5.1	Obsah ČSN ENVIRONMENTÁLNÍ ISO 14001 - systémy environmentálního managementu - specifikace s návodem pro použití	88
5.1.1	Všeobecné požadavky.....	90
5.1.2	Environmentální politika.....	90
5.1.3	Plánování.....	91
5.1.4	Zavedení a provoz.....	91
5.1.5	Kontrola a nápravná opatření.....	93
5.1.6	Přezkoumání vedením organizace	93
5.1.7	Společné zásady systému managementu.....	94
5.2	Obsah ČSN EN ISO 14004 - systémy environmentálního managementu - všeobecná směrnice k zásadám, systémům a podpůrným metodám.....	95
5.3	Zásady a prvky EMS - článek 4.....	95
5.3.1	Zásada 1 - Závazek a politika	95
5.3.1.1	Všeobecně.....	95
5.3.1.2	Závazek vrcholového vedení organizace a jeho schopnost vést lidi.....	96
5.3.1.3	Úvodní environmentální přezkoumání.....	96
5.3.1.4	Environmentální politika.....	97
5.3.2	Zásada 2 - Plánování.....	98
5.3.2.1	Všeobecně.....	98
5.3.2.2	Zjišťování environmentálních aspektů a vyhodnocování příslušných environmentálních dopadů.....	98
5.3.2.3	Právní a jiné požadavky	99
5.3.2.4	Vnitřní kritéria pro environmentální profil	100
5.3.2.5	Environmentální cíle a cílové hodnoty	100
5.3.2.6	Programy environmentálního managementu	101
5.3.3	Zásada 3 - Zavádění.....	102
5.3.3.1	Všeobecně.....	102
5.3.3.2	Zabezpečení způsobilosti organizace.....	103
5.3.3.3	Zabezpečení způsobilosti organizace.....	104
5.3.4	Zásada 4 - Měření a hodnocení.....	107
5.3.4.1	Všeobecně.....	107
5.3.4.2	Měření a monitorování (průběžných činností).....	107
5.3.4.3	Nápravná a preventivní opatření	107

5.3.4.4	Záznamy EMS a management informací.....	107
5.3.4.5	Audity systému environmentálního managementu.....	108
5.3.5	Zásada 5 - Přezkoumání a zlepšování.....	108
5.3.5.1	Všeobecně.....	108
5.3.5.2	Přezkoumání systému environmentálního managementu.....	108
5.3.5.3	Neustálé zlepšování.....	109
6	PREVENTIVNÍ SYSTÉMY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	113
6.1	Posuzování vlivů na životní prostředí - EIA.....	115
6.2	Prevence v oblasti odpadů.....	118
6.3	Čistší produkce.....	119
6.3.1	Vznik čistší produkce.....	119
6.3.2	Definice čistší produkce.....	121
6.3.3	Charakteristické znaky čistší produkce.....	123
6.3.4	Realizace strategie čistší produkce v praxi.....	124
6.3.5	Národní program čistší produkce.....	125
6.3.6	Čistší produkce v České republice.....	126
6.4	Ekolabeling - systém ekoznačení.....	127
6.4.1	Vznik systémů ekoznačení a jejich rozšíření ve světě.....	128
6.4.2	Systém ekoznačení v České republice.....	130
6.5	Přehled nejznámějších systémů ekoznačení.....	133
6.6	Integrovaná prevence a omezování znečištění.....	136
6.6.1	Česká legislativa při aplikaci směrnice o IPPC.....	137
7	RIZIKA LIDSTVA V ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ - RIZIKOVÝ, KRIZOVÝ MANAGEMENT ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	143
7.1	Rizika lidstva v životním prostředí.....	145
7.2	Poslání rizikového managementu.....	146
7.2.1	Rizika v rozhodovacích procesech podniku.....	146
7.2.2	Úloha rizikového manažera.....	149
7.2.3	Rizikový management v životním prostředí.....	151
7.2.3.1	Definování pojmů.....	152
7.2.3.2	Cyklus rizikového managementu.....	152
7.2.3.3	Analýza rizik.....	153
7.3	Krizový management.....	154
7.3.1	Krise lidstva.....	154
7.3.2	Krizový management v životním prostředí.....	155
7.3.3	Strategie krizového managementu.....	157
7.3.4	Krizová komunikace.....	159
7.3.4.1	Zásady krizové komunikace.....	159
7.3.5	Styl práce protikrizového manažera.....	159
8	EKONOMIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	164
8.1	Ekonomika životního prostředí.....	165
8.1.1	Faktory ovlivňující výběr nástrojů ekologické politiky.....	166
8.1.2	Některé problémy ekologického zdaňování a poplatků.....	168
8.2	Ekonomické hodnocení úrovně ekologického chování se podnikem.....	169
8.2.1	Ekonomické škody a ztráty ze znehodnocení životního prostředí.....	169

8.2.2	Ekologické aspekty rozhodování průmyslových podniků	171
8.3	Ekonomické nástroje ochrany životního prostředí České republiky	173
8.3.1	Podpůrné nástroje České republiky.....	174
9	INFORMAČNÍ ZABEZPEČENÍ OCHRANY A TVORBY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ –	
EMS VE STRATEGII PODNIKU	181	
9.1	Informační zabezpečení ochrany a tvorby životního prostředí.....	183
9.1.1	Informační systémy a životní prostředí.....	184
9.2	Monitorování stavu životního prostředí	185
9.3	Modelování životního prostředí.....	187
9.4	Informační systém o životním prostředí v České republice.....	190
9.5	Informace o životním prostředí pro veřejnost	195
9.6	NETO – nový přístup k informacím v odpadovém hospodářství.....	196
9.7	Informační společnost a EU	196
9.8	Informace o environmentálním vzdělávání.....	197
9.9	Informační systém podniku pro EMS.....	199
10	POSÍLÁNÍ INOVAČNÍCH CENTER V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	207
10.1	Poslání inovačních center v ochraně životního prostředí.....	208
10.2	Klasifikace inovačních center	209
10.3	Postavení a poslání inovačních center	210
10.4	Význam inovačních center pro rozvoj regionů státu.....	212
10.5	Poslání inovačních center v ochraně životního prostředí.....	214
11	LEGISLATIVA V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ - ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY A	
OSTATNÍ INSTITUCE V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	217	
11.1	Legislativa v ochraně životního prostředí.....	218
11.1.1	Právní předpisy v oblasti životního prostředí	218
11.1.2	Podnikatelé v procesu ochrany životního prostředí v Evropské unii.....	219
11.1.3	Povinnosti podnikatelů v ochraně životního prostředí podle zákonných opatření ČR.....	222
11.2	Orgány státní správy životního prostředí, ostatní instituce v ochraně životního prostředí.....	228
12	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	233
12.1	Mezinárodní spolupráce v ochraně životního prostředí.....	234
12.1.1	Významné mezinárodní akce k ochraně životního prostředí	235
12.2	Politika Evropské unie v životním prostředí	242
12.2.1	Podpůrné nástroje Evropské unie.....	244
SEZNAM POUŽITÝCH ZNAČEK, SYMBOLŮ A ZKRATEK	262	
Informativní, navigační, orientační.....	262	
Ke splnění, kontrolní, pracovní	262	
Výkladové	263	
Náměty k zamyšlení, myšlenkové, pro další studium	263	